

REZULTATELE ACTIVITĂȚII DE CERCETARE-DEZVOLTARE ȘI INOVARE A SECTORULUI ȘTIINȚIFIC AL ANSP ÎN A.2021

Sectorul științific - parte componentă a ANSP, a activat în a.2021 în conformitate cu prevederile Codului cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr.259-XV din 2004, Legii nr.10-XVI din 03.02.2009 „Cu privire la Serviciul de supraveghere de stat a sănătății publice” și planului de activitate al instituției.

Activitatea de cercetare și inovare a fost orientată asupra problemelor prioritare de sănătate publică ale societății, de optimizare a măsurilor de supraveghere a sănătății publice, control și răspuns la infecțiile transmisibile, inclusiv emergente / reemergente și maladiile netransmisibile. Cercetările științifice sunt realizate în 4 laboratoare științifice. Pe parcursul anului s-a activat pe fundalul pandemiei COVID-19, a indicatorilor de sănătate alarmanți la nivel de țară, a unei finanțări insuficiente a activităților de cercetare, care a generat multiple deficiențe în realizarea proiectelor de cercetări.

Sectorul științific al ANSP a fost reacreditat în a.2015 de către Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare (actuala ANACEC) la profilul „Igienă și Epidemiologie” și i s-a acordat calificativul organizației cu recunoaștere internațională – categoria A.

La baza instituției pe parcursul anului a activat Seminarul științific de profil Igienă (președinte dl Ion Bahnarel, dr.hab.șt.med., prof.univ.). Pe parcursul ultimilor 2 ani a fost susținută o teză de doctorat la specialitatea 331.02 Igienă la Consiliul științific specializat, care a activat la baza ANSP.

Potențialul de cadre științifice. La momentul actual sectorul științific al instituției dispune de 65 unități de funcții. În activitatea de cercetare-dezvoltare activează 4 dr.hab.med. și 21 dr.med./biol. Își fac studiile prin doctorat 11 persoane.

Finanțarea cercetărilor științifice a ANSP se efectuează din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Sănătății. Alocațiile financiare pentru sectorul științific în perioada **a.2021** au constituit **5107,0** mii lei pentru 4 proiecte din programul de stat și un proiect de cercetări în cadrul ofertei de soluții privind combaterea și atenuarea impactului pandemiei COVID-19, precum și din finanțe instituționale. Toate proiectele au fost obținute în bază de concurs, anunțat de ANCD. Alocațiile prevăzute pentru a.c. au fost folosite integral.

Toate lucrările planificate și aprobate pentru a.2021 au fost îndeplinite în volumul preconizat, în termenii stabiliți și la nivel satisfăcător.

Rezultatele cercetărilor au fost prezentate în **82 publicații**, inclusiv, **2** monografii, **9** ghiduri practice, **12** articole în reviste cu factor de impact, **17** articole în reviste de specialitate în străinătate, **4** articole în reviste naționale categoria B/B+ și al. S-a participat cu rapoarte, comunicări și postere la **14** foruri științifice naționale și internaționale și **5** seminare/ateliere de lucru/ mese rotunde. Cercetătorii științifici din laboratorul științific Supravegherea rezistenței la antimicrobiene au participat la organizarea conferinței naționale cu participare internațională ”*One Health: Approach in a Changing World*”

Realizările științifice au stat la baza argumentării necesității elaborării și fortificării suportului legislativ și normativ-metodic din țară, inclusiv armonizarea

acestui la rigorile legislației UE. Au fost prezentate propuneri de modificări la o Lege și o Hotărâre de Guvern.

Au fost depuse la AGEPI 3 cereri de brevetare, fiind obținute 2 brevete de invenție și 2 Certificate de inovator.

Elaborările inovaționale au fost expuse la 4 expoziții internaționale (Cluj-Napoca, Iași, Timișoara) și la Expoziția, consacrată Zilei internaționale a Științei, organizată de MECC. Participările la Expoziții au fost apreciate cu 8 diplome, 4 premii speciale și menționate cu 8 medalii de aur, 4 de argint și 4 de bronz.

Pentru rezultate deosebite obținute în domeniul cercetării și inovării dna Liuba COREȚCHI, dr.hab.biol., conf.cerc. a fost menționată cu Diploma de Onoare a Guvernului Republicii Moldova, iar dl Vladimir BERNIC, dr.șt.med., conf.cerc, dna Olga BURDUNIUC, șt.med.,conf.cerc. dna Marina ISAC, dr.șt.med., conf.cerc., dna Nina IZIUMOV, dr.șt.med., conf.cerc. și dna Mariana ZAVTONI, dr.șt.med.,conf.cerc. – cu Diploma de Onoare a Ministerului Educației și Cercetării.

Valorificarea rezultatelor obținute se efectuează prin realizarea Programelor naționale, Protocoale naționale clinice, ghiduri, ordine și dispoziții ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, treninguri, ateliere de lucru.

Au căpătat noi dimensiuni relațiile științifice internaționale de parteneriat a ANSP cu OMS, UNICEF, PNUD, USAID, Universitatea de Medicină din Lion (Franța); Institutul Pasteur din Sankt-Peterburg (Federația Rusă); Agenția de Protecție a mediului din Bonn (Germania); Institutul Național de cercetare-dezvoltare pentru microbiologie și imunologie (INCDMI) „Cantacuzino” din București (România) etc.

Concomitent, în sectorul științific în procesul de cercetare-dezvoltare al ANSP persistă unele deficiențe, care necesită anumite remedieri. Necesită fi menționată alocarea insuficientă a mijloacelor financiare pentru utilaj, consumabile, deplasări. Lasă de dorit participarea la concursurile proiectelor de cercetări științifice, anunțate de ANCD. Necesită intensificare publicarea rezultatelor obținute în revistele internaționale de profil, inclusiv ISI.

Sarcini de perspectivă:

- abordarea complexă a problemelor prioritare de sănătate publică de semnificație națională și internațională în cadrul realizării proiectelor de cercetare-dezvoltare;

- asigurarea suportului științific în elaborarea și realizarea programelor naționale de prevenire și combatere a maladiilor transmisibile și nontransmisibile;

- conlucrarea cu institutele științifico-practice naționale în problemele prioritare din domeniul sănătății publice în baza contractelor de colaborare.

- Intensificarea activității de brevetare și publicare a rezultatelor științifice în revistele naționale și internaționale, inclusiv ISI;

- a întreprinde măsuri în vederea îmbunătățirii remunerării angajaților din sfera de cercetare-dezvoltare, inclusiv prin asocierea la proiecte finanțate de parteneri de afaceri naționali și internaționali, precum și prin implicarea în proiecte internaționale cu cofinanțare.